

Projecte de decret xx, de xx d'abril de 2022, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià

Preàmbul

Títol Preliminar. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Títol I. Sobre la gestió de la igualtat i la convivència en els centres educatius

Capítol I. Conceptualització del model de gestió de la igualtat i la convivència als centres

Article 3. Definicions

Article 4. La gestió de la igualtat i la convivència

Article 5. Marc de la igualtat i la convivència: el Projecte educatiu de centre

Capítol II. Cultures

Article 6. Cultures de centre constructores d'igualtat i convivència

Article 7. Estructures, polítiques i mesures organitzatives

7.1. L'organització i el funcionament dels centres educatius

7.2. Les normes d'igualtat i convivència

7.3. Els espais de participació

7.4. La formació en igualtat i convivència

Capítol III. Pràctiques educatives en igualtat i convivència

Article 8. Estratègies orientades a la promoció de la igualtat i la convivència

8.1. Model dialògic de prevenció i resolució de conflictes

8.2. Aprenentatge servei

8.3. Tutories entre iguals

8.4. Mediació

8.5. Pràctiques restauratives

Article 9. Autonomia pedagògica i organitzativa

Capítol IV. Gestió de conflictes

Secció I. Abordatge educatiu del conflicte

Article 10. Finalitat

Article 11. Criteris

Secció II. Abordatge educatiu de conductes que alteren la convivència

Article 12. Classificació de conductes que alteren la convivència

Article 13. Conductes contràries a la convivència

Article 14. Mesures d'abordatge educatiu a conductes contràries a la convivència

Article 15. Responsabilitats en l'aplicació de mesures d'abordatge educatiu a conductes contràries a la convivència

Article 16. Conductes greument perjudicials a la convivència

Article 17. Mesures davant conductes perjudicials a la convivència.

Article 18. Procediment ordinari per a l'aplicació de mesures davant conductes greument perjudicials per a la convivència.

Article 19 Continuació del procediment en cas d'al·legacions

Article 20. Resolució del procediment

Article 21. Reclamacions

Article 22. Procediment conciliat per a l'aplicació de mesures davant conductes greument perjudicials per a la convivència

Article 23. Arxiu de la documentació i cancel·lació de l'anotació registral.

Capítol V. Gestió de supòsits de violència

Article 24. Organització i intervenció

Article 25. Sobre la intervenció

Títol II. L'observatori de la igualtat i la convivència

Article 26. Naturalesa i finalitat

Article 27. Línies d'actuació

Article 28. Composició

Article 29. Funcions

Article 30. Funcionament

Títol III. Dels drets i deures de l'alumnat, les famílies, el professorat i el personal no docent

Capítol I. Marc regulador dels drets i els deures de l'alumnat

Capítol II. Drets i deures de l'alumnat

Article 31. Principis generals dels drets i dels deures de l'alumnat.

Article 32. Drets de l'alumnat

Article 33.. Deures de l'alumnat

Capítol III . Drets i deures de les famílies dels alumnes.

Article 34. Drets de les famílies

Article 35. Deures de les famílies

Capítol IV . Drets i deures del professorat

Article 36. Drets del professorat

Article 37. Deures del professorat

Capítol V. Drets i deures del personal no docent

Article 38. Drets del personal no docent

Article 39. Deures del personal no docent

Preàmbul

La Declaració d'Incheon per a l'Educació 2030, aprovada el maig de 2015, en el Fòrum Mundial de l'Educació, recull en «Educació 2030: Cap a una educació inclusiva i equitativa de qualitat i un aprenentatge al llarg de la vida per a totes les persones», la necessitat de garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, i promou oferir oportunitats d'aprenentatge per a tots i totes durant tota la seua vida.

D'ací, que el sistema educatiu haja de permetre que tots els ciutadans i ciutadanes adquirisquen les competències necessàries que permeten el seu aprenentatge continu, l'exercici d'una ciutadania activa i el diàleg intercultural.

A més, l'educació ha de promoure les actituds interculturals, els valors democràtics i el respecte dels drets fonamentals i del medi ambient, així com la lluita contra tota forma de discriminació, i dotar per això a tots els joves de les eines necessàries per a interactuar positivament amb altres joves de diversa procedència.

La Constitució Espanyola proclama en l'article 10.1 que la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de la pau social. D'igual forma el seu article 27.2 consagra el dret a l'educació com a dret fonamental, assenyalant igualment que l'objectiu de l'educació és el desenvolupament integral de la personalitat en els principis democràtics de convivència: "L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de la convivència i als drets i llibertats fonamentals".

Això és, construir una societat més dialogant, més igualitària, resilient, respectuosa i pacífica, una societat en la qual prevalga la convivència positiva entre les diferents persones i grups que la componen, és una tasca que ens competeix a tots i totes.

La convivència s'aprén i es construeix, i tots i totes som protagonistes d'aquest projecte. Aquest objectiu suposa un procés i un canvi de mentalitat individual i col·lectiva i, en aquest canvi, l'educació adquireix una rellevància absoluta en el desenvolupament dels valors, les actituds i les habilitats que contribueixen a sostindre la convivència i el pacifisme.

Nacions Unides, en la seua Resolució 53/24, recalca que l'educació és crucial com a mitjà per a promoure una cultura de la pau i, entre altres, es destaquen les següents mesures per a aconseguir-ho: "Vetlar perquè els xiquets i xiquetes, des de la primera infància, reben instrucció sobre valors, actituds, comportaments i estils de vida que els permeten resoldre conflictes per mitjans pacífics i en un esperit de respecte per la dignitat humana i de tolerància i no discriminació".

Diversos factors incideixen en la qualitat de la convivència escolar. Entre altres, els principals són: les relacions interpersonals, els mecanismes i recursos de gestió i resolució dels conflictes, la normativa o sistema disciplinari aplicable, la participació dels sectors de la comunitat educativa, la metodologia d'ensenyament aprenentatge i la formació del professorat.

Aquest decret, en el Títol Preliminar, exposa com la resposta dels centres a l'hora de construir una convivència positiva ha de basar-se en un model global de gestió de la igualtat i la convivència i, per tant, definir-ne els conceptes bàsics.

El Títol I presenta el model de gestió d'igualtat i convivència com a marc general d'actuació del centre. Un model que triangula tres dimensions: els principis i valors, les estructures i les pràctiques, la finalitat del qual es la convivència positiva a través de comunitats educatives solidàries i empàtiques que funcionen i s'organitzen per facilitar el bon tracte, la participació, el respecte a la diversitat, la igualtat de drets, l'equitat, la justícia social, les relacions interpersonals saludables i el desenvolupament de competències per a la resolució no violenta de conflictes.

El diàleg i la conciliació, si concorren els requisits preventius previstos en aquest decret, seran les estratègies habituals i preferents per a la resolució dels conflictes en l'àmbit escolar. Com a novetat, el Capítol IV d'aquest títol, introdueix l'abordatge educatiu de conductes amb la finalitat de promoure l'adquisició de la competència socioemocional, el respecte a tots els membres de la comunitat educativa, els valors de la comunicació i el diàleg i la restauració. Les mesures

d'abordatge educatiu podran desplegar-se de forma prèvia al procediment ordinari, perquè el diàleg, la implicació i el compromís de l'alumnat i de la seua família servisca perquè, malgrat els conflictes, les persones se senten valorades i que, en cas de perjudici greu a la convivència, s'adopten mesures que no interrompen el procés educatiu de ningú, faciliten la col·laboració i la corresponsabilitat en el abordatge de conductes complexes i potencien l'acompanyament i la supervisió de tot el procés. Es pretén el benestar de totes les persones i la seguretat, a més de facilitar la immediatesa de l'abordatge dels conflictes i de la convivència.

Si fem un repàs de la legislació educativa d'àmbit estatal, el preàmbul i l'articulat de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, exposa que les societats actuals concedeixen una gran importància a l'educació que reben els joves, en la convicció que en depenen tant el benestar individual com el col·lectiu.

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, d'educació, per la qual es modifica l'anterior, reforça l'enfocament igualitari i positiu a través de la coeducació. Impulsa en totes les etapes educatives la igualtat efectiva de dones i homes i insta perquè els centres incloguen i justifiquen, en el seu projecte educatiu, mesures per a afavorir i formar en igualtat en totes les etapes educatives, incloent-hi l'educació per a l'eliminació de la violència de gènere, el respecte per les identitats, cultures, sexualitats i la seua diversitat, i la participació activa per a fer realitat la igualtat. A tal fi, es modifica l'article 1, l'apartat a), i s'afegeixen uns nous paràgrafs: a bis) i r), i es modifiquen els apartats: b), k) i l) . Estableix en els seus principis que: k) "L'educació per a la convivència, el respecte, la prevenció de conflictes i la seua resolució pacífica, així com per a la no-violència en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, i en especial en el de l'assetjament escolar i ciberassetjament amb la finalitat d'ajudar l'alumnat a reconèixer tota forma de maltractament, abús sexual, violència o discriminació i reaccionar enfront d'aquesta.» i l) "El desenvolupament de la igualtat de drets, deures i oportunitats, el respecte a la diversitat afectivosexual i familiar, el foment

de la igualtat efectiva de dones i homes a través de la consideració del règim de la coeducació de xiquets i xiquetes, l'educació afectivosexual, adaptada al nivell maduratiu, i la prevenció de la violència de gènere, així com el foment de l'esperit crític i la ciutadania activa».

També la nova Llei orgànica modifica la redacció de les lletres b), e), de l'apartat 1, incloent i reforçant mitjançant l'apartat b) que " L'educació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no-discriminació de les persones per raó de naixement, origen racial o ètnic, religió, convicció, edat, discapacitat, orientació o identitat sexual, malaltia, o qualsevol altra condició o circumstància.», així com a través del apartat e) "La formació per a la pau, el respecte als drets humans, la vida en comú, la cohesió social, la cooperació i solidaritat entre els pobles, així com l'adquisició de valors que propicien el respecte als éssers vius i els drets dels animals i el medi ambient, en particular al valor dels espais forestals i el desenvolupament sostenible.»

El Títol II, presenta l'Observatori per la Igualtat i la Convivència, que reestructura a l'Observatori per la Convivència Escolar del 2004.

Aquest Decret recull els avanços i les principals actuacions aprovades recentment: la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència, la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència; la Llei 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI; la Llei 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana; i la Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana; el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià; el Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'organització de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu

valencià; i el Decret 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, pel qual es regula la declaració de Compromís Família-Tutor entre les famílies o representants legals de l'alumnat i els centres educatius de la Comunitat Valenciana.

El Títol III d'aquest decret també revisa i actualitza, d'acord amb legislació vigent, els drets i deures de d'alumnat, el professorat, les famílies i el personal no docent. Les modificacions en la legislació educativa han sigut importants, i més els profunds canvis experimentats per la societat. Aquest fet és especialment evident si ens centrem en les relacions que l'alumnat manté amb les i els iguals, i amb les persones adultes. Si els centres educatius han de ser capaços de crear entorns que impulsen la igualtat i la convivència positiva, que oferisquen una resposta educativa al conflicte, han d'assumir la responsabilitat de projectar els valors fonamentals, individuals i col·lectius, que defineixen una societat democràtica.

No només es tracta de tindre un règim jurídic actualitzat, sinó també un règim jurídic coherent i plenament incardinat en l'ordenació del sistema educatiu vigent, a l'empara de la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, d'educació, que servisca per a emparar i fomentar la consecució dels principis i les finalitats de l'educació, de contribuir al desenvolupament legislatiu que faça veure que el sistema educatiu valencià està en relació directa amb el model d'igualtat i convivència que defensem i amb el disseny d'un model inclusiu, igualitari, coeducatiu i sostenible que contribuïska a aconseguir un sistema educatiu de qualitat per a totes les persones.

L'alumnat, les famílies, les escoles i els seus entorns són part de sistemes més amplis que donen forma a l'aprenentatge, el desenvolupament i les experiències. L'aprenentatge socioemocional pot crear les condicions necessàries perquè les persones i els centres educatius revisen els valors que orienten l'acció educativa, com mobilitzen i organitzen les seues estructures i recursos, i quines mesures organitzatives prenen per tal de crear entorns d'aprenentatge més participatius, segurs i nodrir els interessos i capacitats de tots els individus.

.....

Títol Preliminar. Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. Establir i regular el model de gestió de la igualtat i la convivència en el sistema educatiu valencià.
2. Regular l'organització, el funcionament i la composició de l'Observatori de la igualtat i la convivència del sistema educatiu valencià
3. Regular els drets i deures de l'alumnat, del professorat, de les famílies o representants legals de l'alumnat i del personal no docent d'atenció educativa i del personal no docent.

Article 2. Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquest decret són els centres educatius d'ensenyaments no universitaris sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana. Els centres educatius privats d'ensenyaments no universitaris podran acollir-se a allò regulat per la normativa vigent que els és d'aplicació.

Títol I. Sobre la gestió de la igualtat i la convivència en els centres educatius

Capítol I. Conceptualització del model de gestió de la igualtat i la convivència als centres

Article 3. Definicions

1. Competència socioemocional: és el domini de les habilitats necessàries per a desenvolupar identitats saludables i afectuoses, la capacitat de gestionar les emocions i aconseguir metes personals i col·lectives

abordables, així com la capacitat de sentir i mostrar empatia cap als altres i prendre-hi decisions responsables.

2. Convivència positiva: és la interrelació, en entorns físics o virtuals, entre els diferents membres de la comunitat educativa que es construeix des del diàleg, el respecte mutu, la solidaritat recíproca, l'empatia i la igualtat.
3. Igualtat: és una condició compartida per totes les persones, reconeguda jurídicament, que s'ha de traduir, per a ser efectiva, en les mateixes possibilitats de desenvolupament personal i de presa de decisions sobre el propi projecte vital, sense condicionants, valoracions negatives, ni restriccions derivades de rols i estereotips socialment definits.
4. Participació: és un dret, una actitud i una competència a desenvolupar. Suposa respectar i potenciar l'autonomia i l'agència de les persones per acompanyar-les en el seu procés d'apoderament. Un centre participatiu ha de generar mecanismes vàlids per a facilitar aquest aspecte des de la seua realitat, per escoltar la veu de tota la comunitat educativa i tindre-la en compte.
5. Perspectiva sociocomunitària: suposa prendre consciència dels vincles de la persona, del grup i del centre amb la seua comunitat de referència i, partint dels sistemes relacionals, fomentar sinèrgies amb potencial educatiu.
6. Violència escolar: és el conjunt de situacions en què es produeixen agressions físiques, psicològiques, verbals o d'altra índole, i d'actituds intimidatòries en general, que afecten els membres de la comunitat educativa, i que es produeixen en els centres educatius o en els entorns escolars.

Article 4. La gestió de la igualtat i la convivència

La gestió de la igualtat i la convivència s'ha de realitzar en un marc general d'actuació, amb perspectiva global de centre i comunitària. Aquest model de gestió i les actuacions que se'n deriven han de basar-se en el diàleg igualitari, el desenvolupament de la competència socioemocional, la prevenció de la

violència i la intervenció educativa. Aquest model de gestió de la igualtat i la convivència s'ha de concretar en el Projecte educatiu de centre.

Article 5. Marc de gestió de la igualtat i la convivència: el Projecte educatiu de centre

1. El Projecte educatiu de centre és el document institucional de la comunitat educativa que recull els principis que fonamenten, donen sentit i orienten les decisions que generen i vertebreren els diferents projectes, plans i activitats del centre.
2. A més del que es preveu en l'article 121.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, recollirà els valors, els objectius i les prioritats d'actuació. Així mateix, incorporarà la concreció dels currículums establerts per l'Administració educativa, que li correspon fixar i aprovar al claustre, així com el tractament transversal en les àrees, matèries o mòduls de l'educació en valors i altres ensenyaments.
3. El Projecte educatiu de centre, d'acord amb allò establert en el Decret 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària, i en el Decret 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, ha d'incloure les línies i criteris bàsics que han d'orientar l'establiment de mesures a mitjà i a llarg termini per a la promoció de la igualtat i la convivència, amb un apartat específic en què consten les accions de tota la comunitat educativa per a construir un clima escolar positiu que afavorisca la prevenció, el tractament educatiu dels conflictes i una intervenció efectiva en la regulació de la convivència escolar.
4. Constitueix una resposta educativa i curricular, principalment preventiva, que s'estructura a través de tres eixos: les cultures, les polítiques i les pràctiques promotores del bon clima escolar.

5. La direcció dels centres públics i la titularitat dels centres privats concertats garantiran l'aplicació de les normes de convivència incloses en el Projecte educatiu.

Capítol II. Cultures

Article 6. Cultures de centre constructores d'igualtat i convivència

Les cultures d'un centre són el conjunt de principis i valors sobre els quals es construeix una comunitat educativa. Aquestes cultures han de perseguir:

1. La promoció de la igualtat i la convivència des d'un enfocament interseccional.
2. L'exercici de la igualtat efectiva entre homes i dones.
3. La prevenció de la violència de gènere i de les violències masclistes a través de la coeducació.
4. L'impuls de masculinitats igualitàries, crítiques amb les actituds i comportaments propis de les masculinitats hegemòniques.
5. El respecte de la diversitat d'identitats de gènere, d'expressions de gènere i d'orientacions sexuals.
6. La valoració i la visibilització d'actituds de posicionament obert en contra de la violència.
7. El rebutjament de qualsevol tipus de violència, incloent-hi l'assetjament i ciberassetjament contra membres de la comunitat educativa per motiu d'origen, religió, ètnia, diversitat funcional, condicions socioeconòmiques o qualsevol altre que atempte contra la dignitat de les persones.
8. Promoure el bon tracte en les relacions dins del centre, en el seu entorn comunitari i el virtual.
9. La promoció de la participació i la reflexió dialògica de totes les persones que conformen la comunitat educativa en els processos de presa de decisions.
10. La promoció d'entorns escolars com a espais protectors, segurs i afectuosos.

11. El foment de la responsabilitat compartida de pares, mares i representants legals en la construcció d'una convivència positiva, basada en el bon tracte i no discriminació de les persones.
12. La promoció de la competència socioemocional en la vida del centre.
13. La promoció de la participació, la implicació i la formació de les famílies.
14. La incorporació de les arts i l'esport com a eines que promouen el respecte a la diferència i el sentiment de pertinença.
15. La promoció d'una ciutadania global, que afavorisca un desenvolupament humà sostenible i equitatiu, basat en la solidaritat i la transformació de situacions injustes.
16. La persecució de la justícia social.
17. L'adopció de mesures d'intervenció, de caràcter educatiu i restaurador i ajustades que donen resposta a situacions d'alteracions greus de la conducta o de vulneració de drets fonamentals.

Article 7. Estructures, polítiques i mesures organitzatives

La creació d'estructures i l'adopció de mesures organitzatives són un factor clau per a la promoció de la convivència i la consecució d'un bon clima escolar. Es tracta de polítiques que perfilen l'organització i el funcionament general del centre i l'establiment de les normes d'igualtat i convivència.

7.1. L'organització i el funcionament dels centres educatius

D'acord amb els Decret 253/2019 i 252/2019,(ROF CEE) de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'educació Infantil o d'educació primària, i d'educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional, respectivament, l'organització dels centres educatius constitueix una eina bàsica en la consecució de les finalitats a les quals s'orienta el sistema educatiu de la Comunitat Valenciana.

La planificació i la intervenció conjunta i coordinada de tots els òrgans col·legiats, de govern i de les estructures habilitades en els centres educatius resulta imprescindible per afavorir el desenvolupament personal i social de

l'alumnat i per a garantir la prevalença dels principis i valors de la igualtat i la convivència.

Segons els articles 68 i 83 d'ambdós decrets, sobre normes d'organització i funcionament: "Els centres docents redactaran les normes d'organització i funcionament atenent el que es disposa en la normativa bàsica i d'acord amb les línies i criteris indicats en el projecte educatiu. La comunitat educativa haurà de ser escoltada en les seues propostes per a l'elaboració d'aquestes normes".

7.2. Les normes d'igualtat i convivència

1. Les normes d'igualtat i convivència són regles de comportament consensuades per tota la comunitat educativa, que fixen el que cada membre del grup espera dels altres. Regulen les relacions interpersonals i ajuden a previndre i gestionar els conflictes.
2. Tindran com a objectiu fonamental desenvolupar relacions positives entre els diferents membres de la comunitat educativa per tal d'aconseguir el desenvolupament integral de l'alumnat.
3. Afavoriran el respecte i l'exercici efectiu dels drets i el compliment dels deures.
4. Concretaran, entre altres aspectes, les estratègies per a la prevenció i la resolució de conflictes, així com les mesures d'abordatge educatiu aplicables en cas d'incompliment, que hauran de ser de caràcter educatiu i restauratiu i les variables contextuals.
5. L'elaboració de les normes de convivència tindrà en compte les següents orientacions:
 - a. Ser elaborades des d'una perspectiva inclusiva, que compte amb la participació de tot l'alumnat i tota la comunitat.
 - b. Identificar i fer explícits els pensaments i les conductes positives que es volen potenciar.
 - c. Fomentar i desenvolupar hàbits positius, des d'una perspectiva sociocomunitària, tenint en compte les relacions dins del centre, en l'entorn i l'espai virtual.
 - d. Assenyalar les conseqüències del seu incompliment.

6. Les normes poden ser, en funció de la seua extensió i aplicabilitat, de centre o normes d'aula.
 - a. Les normes del centre descriuen les conductes i els comportaments desitjables de l'alumnat en el funcionament del centre. S'ajustaran allò establert en aquest decret i en la normativa vigent reguladora de la igualtat i la convivència, seran consensuades per la comunitat educativa.
 - b. Les normes d'aula seran consensuades a principi de curs en les respectives tutories i hauran de ser coherents amb les normes de centre.
7. Les normes regularan:
 1. L'assistència i la puntualitat per part de l'alumnat.
 2. La cura del material i de les instal·lacions.
 3. La regulació de les relacions interpersonals.
 4. Els aspectes de salut i higiene.
 5. Les competències pròpies del professorat, de la tutoria i de l'equip directiu, així com les situacions en les quals han d'intervindre altres agents.
8. Les normes, una vegada aprovades, seran d'obligat compliment per a tots els membres de la comunitat educativa. Hauran de ser públiques i accessibles, procurant la major difusió entre la comunitat educativa i, en el seu cas, es facilitaran a través de la web del centre escolar i dels canals de comunicació oficialment establerts.

7.3. Els espais de participació

Els centres educatius promouran espais de diàleg i de reflexió comuns entre alumnat, professorat, famílies i altres agents per tal d'afavorir la participació i el consens a l'hora de prendre decisions. Així mateix, és important planificar un calendari, amb espais físics, temps i persones facilitadores per tal de crear o dinamitzar les assemblees de classe, les comissions i els òrgans i estructures de participació de tota la comunitat educativa.

La comunitat educativa és àmplia, crea vincles emocionals, promou, fomenta i protegeix les relacions entre els seus membres, dona seguretat als seus integrants i enforteix el sentiment de pertinença a un grup. La participació en la vida del centre és una eina per fer comunitat i per construir una història comuna.

1. Respecte a la participació de l'alumnat, i adaptada a les seues característiques d'edat:

- a. Es promourà la seua participació activa en l'elaboració de les normes de convivència, la distribució d'espais, el disseny i la participació en els projectes, l'organització del temps d'esbarjo, la preparació de jornades, les activitats complementàries i extraescolars, el procés d'avaluació, les accions comunitàries i els processos restauratius.
- b. El centre educatiu concretarà les estructures, les persones i les estratègies necessàries que faciliten i dinamitzen la participació de l'alumnat a través de les assemblees o espais de diàleg, el treball cooperatiu, els cercles restauratius, l'alumnat ajudant, o a través de qualsevol altra que impulse la participació efectiva.
- c. El centre educatiu planificarà i posarà a la disposició de l'alumnat, en funció de la seua edat, els mitjans per a recollir la seua opinió i arribar a acords sobre els temes que els afecten, siga a través de figures personals i dels seus representants, a través de bústies o altres formes digitals que es consideren oportunes i eficaces, garantint la protecció de les dades personals.
- d. Per a comprovar com es duen a terme els acords, s'avaluarà l'aplicació dels acords, els assoliments aconseguits i els aspectes que siga necessari millorar.
- e. El professorat programarà i durà a terme activitats de foment de la participació, sempre tenint en compte l'edat de l'alumnat, a través de l'activitat acadèmica, les tutories i les activitats complementàries i extraescolars.

2. Sobre la participació de les famílies, és necessari dur a terme un treball conjunt de l'escola i les famílies que permeti una acció coherent i coordinada.

- a. Les famílies contribuiran a la millora del clima de convivència del centre i al compliment de les normes, promovent en els seus fills, filles o representats el respecte per les normes de convivència del centre.
- b. Els centres promouran mesures que fomenten la participació de les famílies en la vida del centre educatiu, a través de les associacions de mares i pares de l'alumnat i del desenvolupament d'altres formes de representació que garantiscin una participació de qualitat a les famílies.
- c. Les famílies tindran una participació activa en l'elaboració, control del compliment i avaluació de les normes de convivència del centre.

3. La participació d'agents externs:

- a. El personal extern realitzarà, amb caràcter general, funcions de col·laboració i suport al personal docent i no docent del centre, en les tasques que li siguin encomanades, en accions educatives de tipus formatiu, de suport a la inclusió o en la realització d'activitats complementàries o extraescolars, en l'aplicació de les mesures educatives que determine el centre.
- b. El personal extern i els agents sociocomunitaris que participen i col·laboren amb els centres educatius hauran de conèixer les normes d'organització i funcionament dels centres educatius, guardar la confidencialitat de la informació a què tinga accés en el desenvolupament de l'activitat, i complir amb la finalitat de les activitats per a les quals han sigut requerits.
- c. La participació dels diferents agents externs en l'activitat dels centres educatius haurà de ser degudament planificada i avaluada en funció dels objectius plantejats en els diferents documents organitzatius del centre educatiu.

- d. En cap cas existirà vinculació laboral o deure jurídic entre aquestes persones i el centre educatiu, i qualsevol tipus de participació, siga d'assessorament o d'intervenció puntual, no pot solapar les que realitze el personal assignat al centre educatiu i es realitzarà sempre en presència i sota la supervisió del personal del centre
- e. A l'hora de participar amb la resta de membres de la comunitat educativa, hauran d'acreditar uns requisits de competència en l'àmbit en què participaran i presentar el certificat negatiu del registre central de delinqüents sexuals o qualsevol altre requisit que l'Administració determine.
- f. El consell escolar del centre educatiu serà informat de la participació i de les activitats realitzades per part d'aquests agents externs en el marc de la programació general anual i dels plans d'atenció personalitzats.

7.4. La formació en igualtat i convivència

La Conselleria competent en matèria d'Educació:

- a. Impulsarà formació específica:
 - i. En matèria d'igualtat i convivència escolar que afavorisca l'adquisició d'habilitats i competències personals, professionals i socials, que permeta al professorat la prevenció, la detecció i la resolució de conflictes, i millore el benestar emocional i la gestió de clima escolar.
 - ii. En el desenvolupament dels protocols d'actuació davant supòsits d'assetjaments, amb les pautes de prevenció, actuació i intervenció que es poden adoptar.
 - iii. En continguts i competències que faciliten al professorat estratègies per a la promoció de la igualtat i la convivència.
- b. I promourà:
 - i. Formacions conjuntes de docents i famílies.

- ii. L'acompanyament i assessorament als equips directius i a la comunitat educativa en situacions d'assetjament escolar i ciberassetjament.
- iii. El desenvolupament de projectes d'innovació i investigació educativa amb la difusió de metodologies, recursos i materials associats a la millora de la convivència escolar i a la prevenció i resolució dels conflictes en els centres docents.
- iv. La difusió de projectes i experiències educatives de qualitat relacionats amb la participació i els models de gestió d'igualtat i convivència, com a ferramentes de millora de la convivència escolar.
- v. L'establiment de xarxes de centres per a la participació i l'enriquiment mutu i facilitar la formació compartida.
- vi. La realització periòdica de campanyes de sensibilització i informació a través dels mitjans de comunicació per a la promoció d'una convivència positiva en els centres, la prevenció de la violència i la lluita contra l'assetjament escolar, la igualtat efectiva entre homes i dones, el respecte a la identitat de gènere, a la diversitat funcional i la prevenció de la LGTBIfòbia, dirigides a tots els membres de la comunitat educativa.
- vii. La col·laboració i coordinació amb altres entitats, organismes i institucions per a la millora de la convivència escolar.

Capítol III. Pràctiques educatives en igualtat i convivència

Les pràctiques són el conjunt d'estratègies específiques orientades a la promoció de la igualtat, la convivència i la prevenció de la violència, que es

concreten i dissenyen implementant actuacions a nivell d'aula, de centre i d'entorn.

Article 8. Estratègies orientades a la promoció de la igualtat i la convivència

8.1. Model dialògic de prevenció i resolució de conflictes

El model dialògic és una actuació educativa d'èxit recollida en el projecte d'investigació *INCLUD-ED* del VI Programa marc de la Comissió Europea, encaminada a consensuar les normes que assegurin unes relacions lliures de violència des de les primeres edats.

En aquest procés, s'arreglen les opinions de tots els participants de la comunitat, ja que totes les persones tenen aportacions a fer en la transformació d'un conflicte. A més, les capacitats de resolució i les habilitats dels diferents membres suposen un enriquitment al diàleg igualitari.

És un procés on s'assegura el diàleg i la participació de tota la comunitat i on pren protagonisme l'ètica procedimental i la democràcia deliberativa, ja que l'argumentació i el consens superen la votació i possibiliten l'intercanvi de postures quan s'escolten arguments de validesa d'altres persones de la comunitat. És un model que se centra en la prevenció i on destaca la implicació de tota la comunitat, de tal forma que es millora la convivència dins del centre, però també, en el conjunt de la comunitat educativa i en els contextos escolars més pròxims.

Quan alumnat, famílies i professorat tenen oportunitats d'opinar i participar conjuntament en la creació de normes consensuades, la convivència millora i el centre educatiu s'impregna d'una cultura de participació capaç de trencar les estructures de poder i de teixir relacions igualitàries lliures de violència. És el que hom coneix com una cultura de la no violència o antiassetjament.

8.2. Aprenentatge servei

L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte, ben articulat, en el qual els participants es formen treballant sobre necessitats reals de l'entorn

amb l'objectiu de millorar-lo. Serveis en l'entorn que poden influir en la millora del medi ambient, la promoció de la salut i el benestar, la defensa dels drets humans i de la infància, la cura de l'art i del patrimoni artístic, la promoció de les relacions intergeneracionals, el foment de la convivència, el suport a persones en situació d'exclusió social i la participació ciutadana, entre altres.

8.3. Tutories entre iguals

Es basa en l'ajuda i l'acompanyament que un estudiant major ofereix a un altre menor. Se centra en el desenvolupament de la intel·ligència emocional, en l'escolta activa i en la creació de xarxes d'afecte i suport entre l'alumnat. És una forma d'implicació de l'alumnat en la creació d'un clima de benestar en el qual tots poden aprendre i créixer com a persones. A més, facilita enormement la transició de primària a secundària, o l'acolliment d'alumnat d'altres centres o modalitats de l'ensenyament.

8.4. Mediació

La mediació és una eina per a prevenir i abordar conflictes, amb la qual l'alumnat participant adquireix protagonisme i aprèn una sèrie d'habilitats que li permet resoldre els seus problemes a través del diàleg. És una negociació estructurada i guiada per una tercera persona, que facilita el procés de comunicació, ajudant a les parts a definir clarament el seu problema, a comprendre els interessos de cadascuna, i a generar opcions dirigides cap a un possible acord o, almenys, cap a un major enteniment.

Durant el procés de mediació, les parts tenen l'oportunitat d'explicar el seu punt de vista, les seues preocupacions, necessitats i interessos, proporcionant-los l'oportunitat per expressar els seus sentiments i sentir-se escoltades. Les persones mediadores no imposen una solució al problema, són les parts les que mantenen sempre la responsabilitat de prendre la seua pròpia decisió.

8.5. Pràctiques restauratives

Aquest model de gestió de la convivència persegueix la reparació del dany causat a la víctima o víctimes d'un abús, tant en els aspectes materials com en els

emocionals i morals. Aquestes pràctiques abasten una gran varietat d'actuacions, que permeten prevenir, gestionar i resoldre situacions de conflicte i abusos o agressions. Es tracta d'abordar els conflictes de forma comunitària, en què pot donar-se la presència i la participació, a més de les parts directament implicades, de les persones que s'han vist afectades en alguna mesura (amistats, observadors, professorat, famílies...). Les pràctiques restauratives són aplicables en qualsevol grup on es vulguen millorar les relacions interpersonals, gestionar els conflictes de forma dialogada i participativa, crear un clima favorable de convivència i reforçar valors fonamentals com el respecte mutu.

En educació, les pràctiques restauratives proporcionen oportunitats perquè l'alumnat compartisca els seus sentiments, forge relacions i resolga problemes. La finalitat d'aquest procés és la transformació de les situacions conflictives en oportunitats d'aprenentatge.

Aquestes pràctiques es podran adoptar, consensuar, adaptar o combinar amb aquelles altres, avalades per la literatura científica o considerades bones pràctiques.

Article 9. Autonomia pedagògica i organitzativa

1. La gestió de la igualtat i la convivència serà tractada en els diferents òrgans de govern i coordinació del centre: Consell Escolar, Claustre, Comissió de Coordinació Pedagògica, Comissió d'Igualtat i Convivència o en altres òrgans existents en el centre. Així mateix, l'alumnat participarà en el procés a través de les sessions de tutoria, assemblees o espais de diàleg dissenyades per a aquest fi. Igualment, es comptarà amb la participació de les famílies.
2. L'equip directiu promourà una anàlisi de les cultures, les polítiques i les pràctiques del centre relacionades amb la gestió de la igualtat i la convivència, identificant les seues principals característiques. Buscarà igualment la planificació i desenvolupament adoptant les decisions oportunes que enfoquen la convivència des d'un punt de vista preventiu, inclusiu i integral.

Capítol IV. Gestió de conflictes que alteren la convivència

Secció I. Abordatge educatiu del conflicte que altera la convivència

El diàleg, la conciliació i la restauració seran estratègies habituals i preferents per a la resolució de conflictes.

Article 10. Finalitat

1. Facilitar l'adquisició de la competència socioemocional per a desenvolupar identitats saludables, manejar les emocions, aconseguir metes personals i col·lectives, sentir i mostrar empatia pels altres, establir i mantindre relacions de suport, i fer decisions responsables i afectuoses.
2. Promoure el respecte a la integritat física i moral, la dignitat, el benestar i la seguretat de tots els membres de la comunitat educativa.
3. Afavorir i potenciar els valors de la comunicació, el diàleg i la restauració, fonamentals a l'hora de convida, que han de regir les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.
4. Educar l'alumnat en el reconeixement dels límits dels seus actes i en l'assumpció de les conseqüències d'aquests.
5. Preservar el procés educatiu de l'alumnat.

Article 11. Criteris

1. No es podrà privar l'alumnat del dret a l'educació ni a l'escolarització obligatòria.
2. El caràcter educatiu i recuperador de les mesures haurà de garantir el respecte als drets del tots els membres de la comunitat educativa i procuraran la millora de les relacions.

3. S'adoptaran mesures preventives de l'absentisme i l'abandonament escolar prematur.
4. Davant qualsevol situació de vulneració de drets de l'alumnat, haurà de prevaldre l'interès superior del menor.
5. Amb la finalitat de no interrompre el procés educatiu de l'alumnat quan s'apliquen mesures que contemplen la interrupció temporal de la participació lectiva o en activitats extraescolars, s'hi assignaran les tasques i activitats acadèmiques que indique el professorat que els imparteix docència.
6. Les mesures d'abordatge educatiu s'ajustaran a l'edat madurativa de l'alumnat i a la seua situació socioemocional, així com a la naturalesa i la gravetat dels fets.
7. A l'hora de decidir com s'abordarà educativament la conducta:
 - a. Es consideraran circumstàncies atenuants:
 - i. El reconeixement espontani de la conducta incorrecta.
 - ii. La reparació espontània.
 - iii. No haver incorregut amb anterioritat en l'incompliment de les normes de convivència durant el curs acadèmic.
 - iv. L'absència d'intencionalitat.
 - v. La presentació de disculpes, per iniciativa pròpia, en cas d'alteració del desenvolupament de les activitats del centre.
 - vi. L'oferiment a realitzar actuacions compensadores del mal causat.
 - b. Es consideraran circumstàncies agreujants:
 - i. Qualsevol conducta que estiga associada a comportaments discriminatoris per raó de naixement, ètnia, sexe, religió, opinió, identitat de gènere, orientació sexual, diversitat funcional o altres

circumstàncies relacionades amb les necessitats educatives específiques de l'alumnat, o per qualsevol altra circumstància personal o social, especialment les vinculades a la violència masclista i de gènere.

- ii. La premeditació.
- iii. El dany, l'agressió, la injúria o l'ofensa a qualsevol membre de la comunitat que es trobe en situació d'indefensió, desigualtat o inferioritat, o que presente qualsevol tipus de discapacitat.
- iv. Els actes realitzats de manera col·lectiva que vagen en contra dels drets d'altres membres de la comunitat educativa.
- v. La publicació de conductes de menyspreu a la dignitat de qualsevol persona i la publicitat d'actes que afecten les normes de convivència del centre, en qualsevol mitjà o suport.
- vi. La reiteració.

Secció II. Abordatge educatiu de conductes que alteren la convivència

Article 12. Classificació de conductes que alteren la convivència

1. Les conductes que alteren la convivència en els centres es classifiquen en:
 - a. Conductes contràries a la convivència.
 - b. Conductes greument perjudicials per a la convivència.
2. En el cas de comissió d'actes dels quals poguera derivar-se responsabilitat penal, la direcció del centre educatiu té l'obligació de posar els fets en coneixement de l'administració corresponent, dels cossos de seguretat i del Ministeri fiscal. Posteriorment podrà informar la família o representants legals.

Article 13. Conductes contràries a la convivència

1. Amb caràcter general, són conductes contràries a la convivència:

- a. Les faltes injustificades de puntualitat o assistència.
- b. Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats del centre, especialment de les activitats d'aula.
- c. Dany en les instal·lacions, recursos materials o documents del centre, o en les pertinences dels membres de la comunitat educativa.
- d. L'ús de qualsevol objecte o substància no permesos.
- e. Les conductes que puguen impedir o dificultar l'exercici del dret a l'estudi de la resta de l'alumnat .
- f. La incitació a cometre actes contraris a les normes de convivència.
- g. Els actes d'incorrecció o desconsideració al professorat o a altres membres de la comunitat educativa.
- h. L'enregistrament, manipulació, publicitat i difusió no autoritzada d'imatges de membres de la comunitat educativa, quan això resulte contrari al seu dret a la intimitat, però no constituïska conducta greument perjudicial per a la convivència tipificada en l'article 16.

2. Qualsevol altra conducta que altere el normal desenvolupament de l'activitat educativa, que no constituïska conducta greument perjudicial per a la convivència o que, una vegada valorades les circumstàncies atenuants, no merezca aquesta qualificació.

3. Les Normes d'organització i funcionament dels centres podran concretar aquestes conductes amb la finalitat d'aconseguir la seua adaptació als diferents cursos, cicles, nivells i etapes educatives i ensenyaments, així com a l'alumnat escolaritzat i al context de cada centre.

Article 14. Mesures d'abordatge educatiu a conductes contràries a la convivència

1. D'acord amb l'establert a l'article 13 aquestes són:

- a. Amonestació oral.
- b. Prevenció per escrit.

- c. Compareixença immediata davant la direcció d'estudis o davant la direcció del centre.
- d. Realització de treballs específics en horari no lectiu.
- e. Realització de tasques educatives que contribuïsqen a la millora i desenvolupament de les activitats del centre i/o dirigides a reparar el mal causat en les instal·lacions, material del centre o pertinences d'altres membres de la comunitat educativa.
- f. Retirada temporal dels objectes o substàncies no permesos, d'acord amb el que es determine en les normes d'organització i funcionament del centre.
- g. Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries del centre durant un període màxim d'un mes.
- h. Canvi de grup de l'alumne durant un termini màxim d'una setmana.
- i. Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un termini màxim de tres dies lectius. Durant el temps que dure la suspensió, l'alumne haurà de romandre en el centre i realitzar les activitats formatives que es determinen per a garantir la continuïtat del seu procés educatiu.

2. La direcció del centre podrà alçar la suspensió prevista en les lletres g, h, i, i j de l'apartat anterior abans que finalitze el compliment de la mesura, prèvia constatació que s'ha produït un canvi positiu en l'actitud de l'alumnat.

Article 15. Responsabilitats en l'aplicació de mesures d'abordatge educatiu a conductes contràries a la convivència

1. Correspon aplicar les mesures a la direcció del centre i al professorat.
2. L'aplicació de les mesures a i b de l'article anterior correspondrà al professorat responsable en aquell moment.
3. L'aplicació de les mesures c, d, e, f, g, h, i de l'article anterior podrà ser delegada a l'òrgan o càrrec que la direcció determine. Aquestes mesures seran comunicades a l'alumne o alumna, a la direcció del centre i al tutor o tutora, que al seu torn ho comunicarà als pares, mares o representants legals.

4. El centre educatiu concretarà, dins de les Normes d'organització i funcionament, el procediment a seguir, garantint en tot cas el que estableix l'article 10 d'aquest decret.

5. Si, transcorreguts vint dies lectius des del coneixement de l'autoria dels fets, no s'hagueren aplicat mesures educatives, no serà pertinent l'aplicació d'aquestes.

6. Contra les mesures educatives davant conductes contràries a la convivència no cap cap reclamació en via administrativa.

Article 16. Conductes greument perjudicials a la convivència

Amb caràcter general, són conductes greument perjudicials per a la convivència:

a. Els actes greus d'indisciplina, desconsideració, insults, amenaces, falta de respecte o actituds desafidores, comesos cap al professorat i personal del centre.

b. L'assetjament a qualsevol membre de la comunitat educativa.

c. L'ús de la intimidació o la violència, les agressions, les ofenses greus i els actes d'odi, o els que atempten greument contra el dret a la intimitat, a l'honor o a la pròpia imatge a la salut contra els membres de la comunitat educativa.

d. La discriminació, les vexacions o les humiliacions a qualsevol membre de la comunitat educativa, ja siguin per raó de naixement, ètnia, sexe, religió, orientació sexual, diversitat funcional, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

e. L'enregistrament, publicitat o difusió, a través de qualsevol mitjà o suport, d'agressions o humiliacions comeses o amb contingut vexatori cap als membres de la comunitat educativa.

f. Els danys greus causats intencionadament, o per ús indegut, en les instal·lacions, materials i documents del centre o en les pertinences d'altres membres de la comunitat educativa.

- g. La suplantació de personalitat i la falsificació o sostracció de documents acadèmics.
- h. L'ús, la incitació a aquest, la introducció en el centre o el comerç d'objectes o substàncies perjudicials per a la salut o perilloses per a la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
- i. L'accés indegut o sense autorització a documents, fitxers i servidors del centre.
- l. La incitació o estímul a la comissió d'una falta que perjudica greument la convivència.
- m. L'incompliment d'alguna mesura imposada per una conducta contra les normes de convivència, així com l'incompliment de les mesures d'abordatge educatiu dirigides a reparar els danys o assumir el seu cost, o a fer les tasques substitutives imposades.

Article 17. Mesures davant conductes perjudicials a la convivència

1. A l'hora d'adoptar mesures definitives i cautelars davant conductes greument perjudicials per a la convivència descrites a l'article 16, s'hauran de tindre en compte:

- a. Les pràctiques en igualtat i convivència desenvolupades pel centre, segons el que s'exposa al Capítol III, d'aquest decret.
- b. Els criteris descrits en l'article 11.

2. Sempre es procurarà:

- a. Tindre documentades per escrit totes les actuacions realitzades, derivades de les pràctiques en igualtat i convivència desplegadas pel centre.
- b. Informar i oferir l'alumnat el procediment conciliat descrit a l'article 22, amb les excepcions descrites en el mateix article.
- c. Tindre en compte, amb caràcter prioritari, els drets de la majoria dels membres de la comunitat educativa i els de les víctimes d'actes

antisocials, d'agressions o d'assetjament, prevalent l'interés superior dels menors sobre qualsevol altre interés.

- d. Mantindre el clima de treball i convivència positiva necessari perquè el centre educatiu i l'activitat docent complisca amb la seua funció.
- e. Afavorir la presa de consciència per part de l'alumnat dels valors de convivència que han de regir en les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.
- f. Educar l'alumnat en el reconeixement dels límits dels seus actes i en l'assumpció de les conseqüències d'aquests.
- g. No es podrà privar a cap alumne o alumna del seu dret a l'educació obligatòria.
- h. Evitar que les mesures que s'adopten accentuen els casos d'absentisme o risc d'abandó escolar.
- i. No interrompre mai el procés educatiu quan s'apliquen les mesures de suspensió de participar en les activitats extraescolars o de suspensió temporal a determinades classes o al centre. Amb aquesta finalitat, l'alumnat farà les tasques i activitats que determine el professorat que li imparteix classe, coordinat, en el seu cas per la tutoria.
- j. Tindre en compte les conseqüències educatives i socials de les persones agredides o víctimes, així com la repercussió social a l'entorn de l'alumnat ocasionades per les conductes objecte de mesures correctores.

3. D'acord amb l'establert a l'article 16, i únicament quan s'hagen esgotat totes les actuacions previstes en els punts 1 i 2 del present article, recollides en les Normes d'organització i funcionament del centre, les mesures que es poden adoptar davant conductes que perjudiquen greument la convivència són:

- a. Realització de tasques fora de l'horari lectiu en benefici de la comunitat educativa, així com la reparació del mal causat en les instal·lacions, transport escolar, menjador, materials, documents o en les pertinençes d'altres persones.
- b. Suspensió del dret a participar en activitats complementàries i/o extraescolars del centre durant un màxim de 15 dies.

- c. Trasl·lat definitiu de l'alumne o alumna a un altre grup del mateix curs.
 - d. Suspensió del dret d'assistència a classe en una o diverses matèries o, excepcionalment, al centre, en tots dos casos per un període màxim de quinze dies lectius. Durant el temps que dure la suspensió, l'alumne o alumna haurà de realitzar les activitats formatives que es determinen per a evitar la interrupció del seu procés educatiu i avaluatiu. A tal fi es dissenyarà un pla de treball, les activitats del qual tindran un seguiment per part del professorat, i seran tingudes en compte en l'avaluació final de les matèries. Així mateix, l'alumne o alumna podrà realitzar les proves objectives d'avaluació que hi haguera programades en aquest període.
 - e. Suspensió del dret a la utilització del transport escolar durant un període màxim de quinze dies lectius, quan la conducta haja sigut comesa en el transport escolar.
 - f. Suspensió del dret a la utilització del menjador escolar durant un període màxim de quinze dies lectius, quan la conducta haja sigut comesa en el menjador escolar.
 - g. Si la utilització dels serveis als quals fan referència els apartats e) i f) foren opcionals per a l'alumne o alumna, suspensió del dret a la seua utilització fins a la finalització del curs acadèmic, quan la conducta haja sigut comesa en aquest servei.
 - h. Excepcionalment, quan concórreguen circumstàncies que causen alarma en la comunitat educativa, el director o directora del centre, amb el vistiplau del Consell escolar, sol·licitarà a la Inspecció Educativa la possibilitat de canvi de centre educatiu, que es durà a terme preferentment en la localitat o districte en el qual es trobe escolaritzat.
4. En aquelles situacions en les quals en el centre es conega que concorren circumstàncies d'especial situació de risc o possible desemparament que poguera afectar una persona menor a conseqüència de l'aplicació de mesures, es comunicarà, a través de la direcció a la Inspecció Educativa, tal i com especifica la legislació vigent en matèria de protecció de les persones menors i adolescents.

5. La direcció del centre podrà aplicar mesures cautelars prèvies a l'aplicació de les mesures definitives. Les mesures cautelars hauran d'estar recollides en les normes de convivència i les normes d'organització i funcionament del centre i podran consistir en:

- a. El canvi temporal de grup.
- b. La suspensió temporal d'assistència a determinades classes o al centre (màxim 1 setmana).
- c. La suspensió d'assistència a activitats complementàries o extraescolars (màxim 3 dies).
- d. La suspensió de la utilització dels serveis complementaris del centre (màxim 1 mes).

6. Els centres, en l'exercici de la seua autonomia, podran concretar en les seues normes de convivència i les normes d'organització i funcionament, altres mesures, o la seua duració, tenint en compte el Projecte educatiu de centre, el model de gestió de la igualtat i la convivència i els articles 10 i 11 d'aquest decret.

7. Totes les citacions a l'alumnat i a les seues famílies o representants legals, quan l'alumne siga menor, es realitzaran a través dels mitjans utilitzats ordinàriament pel centre per a comunicar-se amb les famílies.

8. De no presentar-se personalment per a la recepció de la resolució, el centre la remetrà a través d'un mitjà que permeta deixar-ne constància de la remissió .

9. En el procediment ordinari, la incompareixença sense causa justificada del pare, mare o representant legal, si l'alumne és menor d'edat, o bé la negativa a rebre comunicacions o notificacions, no impedirà la continuació del procediment i l'adopció de les mesures corresponents.

Article 18. Procediment ordinari per a l'aplicació de mesures davant conductes greument perjudicials per a la convivència

1. Qualsevol conducta greument perjudicial per a la convivència, o les conseqüències que d'ella es deriven, haurà de ser posada en coneixement de la direcció del centre. El director o directora o, en el seu cas, el professorat en qui delegue, podrà efectuar les indagacions o actuacions que considere oportunes

per a tipificar l'acció com a tal, així com per a identificar els responsables i iniciar el corresponent procediment ordinari en el termini màxim de tres dies lectius comptats des de l'endemà al del coneixement del fet. Aquest inici de procediment serà comunicat a la comissió amb competències en igualtat i convivència del Consell escolar.

2. La direcció podrà aplicar mesures cautelars prèvies a l'aplicació de les mesures definitives descrites a l'article 17 punt 5.

3. Si havent transcorregut el termini de tres dies lectius al qual es fa referència en el punt 1 no s'haguera identificat a la persona o persones presumptament responsables, la direcció o, en el seu cas, el professorat en qui delegue, segons el que es disposa en les normes de convivència, podrà continuar amb les actuacions que considere oportunes per a identificar-les i poder iniciar el corresponent procediment.

4. El procediment ordinari començarà amb el lliurament del document d'inici del procediment, a l'alumnat, al seu pare o mare o representants legals i a la persona instructora. La conducta greument perjudicial per a la convivència prescriurà si el lliurament del document no s'haguera realitzat transcorreguts seixanta dies lectius des del coneixement de l'autoria dels fets.

5. Les mesures cautelars aplicades, en el seu cas, podran mantindre's fins a la finalització del procediment. El temps que haja romàs l'alumnat subjecte a mesura cautelar es descomptarà de la mesura educativa aplicada.

6. El document d'inici del procediment ordinari haurà de ser realitzat per la direcció i en ell haurà de constar:

- a. Especificació de la normativa que estableix la seua competència per a aplicar les mesures corresponents.
- b. Fets i proves que motiven l'obertura del procediment.
- c. Conducta objecte d'abordatge, normes vulnerades, data i lloc.
- d. Alumnat implicat.
- e. Persona instructora encarregada de la tramitació, triada d'entre els components del claustre segons el sistema determinat pel centre i recollit en les normes d'organització i funcionament i les normes de convivència del centre.

- f. En el seu cas, mesures cautelars aplicades.
 - g. Especificació, si escau, de circumstàncies agreujants i atenuants.
 - h. Mesures a aplicar, data de començament i finalització d'aquestes i mitjans per a la seua aplicació.
 - i. Procediment i terminis d'al·legacions, informant que de no presentar-se les mateixes els fets es consideraran provats i el document d'inici de procediment tindrà la consideració de resolució de fi de procediment.
 - j. Procediment i termini de reclamacions davant el Consell escolar per a l'estudi del cas per part de la comissió corresponent.
7. La Inspecció Educativa serà informada del procediment.
8. En el document al qual es fa referència en el punt anterior, la direcció podrà proposar la tramitació del procediment conciliat segons s'estableix en l'article 22 d'aquest decret, tenint en compte, amb caràcter previ, les excepcions en ell establides.
9. Les al·legacions es presentaran en el centre, per escrit, davant el director o directora en un termini màxim de dos dies lectius comptats des del següent al de la comunicació d'inici del procediment. Així mateix, en aquest escrit es podrà presentar recusació fundada contra la persona instructora.
10. La persona instructora recusada manifestarà si es dona o no en ella la causa al·legada. La direcció haurà de resoldre i comunicar la resolució en el dia lectiu següent al de la seua presentació.
11. En cas de no presentar-se al·legacions en el termini establert, els fets es consideraran provats i s'iniciarà el procediment.

Article 19. Continuació del procediment en cas d'al·legacions

1. Si l'alumnat, pares, mares o representants legals, presentaren al·legacions en el termini establert, la persona instructora, en exercici de la seua autoritat, durà a terme quantes actuacions considere necessàries per a l'esclariment dels fets. En un termini màxim de cinc dies lectius, comptats des de la presentació de les al·legacions i tenint en compte aquestes, formularà i entregarà al director o directora una proposta de resolució, que contindrà, almenys:
- a. Fets que es consideren provats i proves que ho han acreditat.

- b. Conducta objecte d'abordatge, normes de convivència vulnerades, data i lloc.
- c. Alumnat implicat.
- d. En el seu cas, mesures cautelars aplicades.
- e. Especificació, si escau, de circumstàncies agreujants i atenuants.
- f. Proposta d'aplicació de mesures educatives. El termini de cinc dies lectius podrà ampliar-se en cas que, segons el parer de la persona instructora, existisquen causes que el justifiquen.

2. La direcció, en el termini màxim de dos dies lectius comptats des del següent al del lliurament de la proposta de resolució, dictarà resolució de fi de procediment. El termini de dos dies lectius podrà ampliar-se en cas que, segons el parer de la direcció, existisquen causes que el justifiquen. Aquesta resolució inclourà, almenys:

- a. Mesures d'abordatge educatiu a aplicar i, si escau, data de començament i finalització de les mateixes i mitjans per a la seua aplicació.
- b. Especificació de la normativa que estableix la seua competència per a aplicar les mesures corresponents.
- c. Fets provats i conductes a abordar.
- d. Circumstàncies atenuants o agreujants si n'hi haguera.
- e. Procediment i termini de reclamacions davant el Consell escolar.

Article 20. Resolució del procediment

1. La resolució del procediment ordinari es comunicarà a l'alumnat i als seus pares, mares o representants legals, mitjançant document escrit en què haurà d'indicar-se que la mateixa esgota la via administrativa, i que, contra ella, podrà, potestativament, interposar-se la reclamació a què es refereix l'article vint d'aquest decret o el recurs jurisdiccional que corresponga i l'òrgan davant el qual interposar-lo, així com el termini per a la seua interposició.

2. El centre educatiu concretarà, dins de les seues normes de convivència, el procediment a seguir per a l'aplicació de mesures d'abordatge educatiu davant

conductes greument perjudicials per a la convivència, garantint, en tot cas, el que s'estableix en l'article onze d'aquest decret.

3. En tot cas, la tramitació del procediment ordinari haurà de concloure's en un termini màxim de trenta dies lectius des de la comunicació d'inici del procediment fins a la comunicació a l'interessat o, en el seu cas, a la família. De no ser així, el procediment es considerarà caducat.

Article 21. Reclamacions

1. Notificada la resolució de fi de procediment, l'alumnat major d'edat, o els seus pares, mares o representants legals, podran reclamar davant el Consell escolar la revisió de la decisió adoptada pel director o directora dins dels dos dies lectius següents al de la seua recepció.

2. Amb la finalitat de revisar la decisió adoptada, es convocarà una sessió extraordinària de Consell Escolar que, a la vista de la resolució de fi del procediment i de la reclamació, proposarà al director o directora la confirmació de la mesura aplicada o la modificació o anul·lació d'aquesta.

3. La proposta del Consell Escolar es produirà en un termini màxim de deu dies lectius comptats des de l'endemà al de la recepció de la reclamació. La direcció, en el termini màxim de dos dies lectius comptats des de l'endemà al de la recepció d'aquesta proposta, podrà sol·licitar assessorament a la Inspecció d'Educació o, en el seu cas, informe sobre la legalitat de la decisió adoptada, quan la proposta del Consell Escolar siga de modificació o anul·lació d'aquesta, havent d'emetre's el mateix en el termini de deu dies hàbils. La direcció haurà de resoldre i notificar per escrit la seua resolució al reclamant.

4. En aquesta notificació haurà d'indicar-se el recurs que cap contra aquesta resolució, l'òrgan judicial davant el qual haguera de presentar-se i termini per a interposar-lo.

Article 22. Procediment conciliat per a l'aplicació de mesures davant conductes greument perjudicials per a la convivència

1. La direcció del centre presentarà a l'alumnat i als seus pares, mares o representants legals, la possibilitat d'acollir-se a la tramitació per procediment conciliat quan concórreguen les circumstàncies següents:

- a. El reconeixement de la conducta greument perjudicial.
- b. La petició de disculpes davant els perjudicats, si n'hi haguera.
- c. L'acceptació i subscripció d'un compromís de col·laboració entre el centre docent, l'alumnat i els seus pares o representants legals, a fi de coordinar amb el professorat i amb altres professionals les accions i mesures proposades.
- d. Altres circumstàncies considerades pel centre i que estiguen recollides en les seues normes de convivència.

2. Queda exclosa la possibilitat de tramitació per procediment conciliat en els supòsits següents:

- a. Quan a l'alumnat implicat se li haja tramitat, en el mateix curs escolar, un altre procediment d'aquesta manera.
- b. Quan, en el mateix curs escolar, s'haguera produït incompliment d'alguna mesura educativa aplicada a l'alumnat.
- c. Altres supòsits definits pel centre, i que estiguen recollits en les seues normes de convivència.

3. La possibilitat de tramitació per procediment conciliat serà inclosa en el document d'inici del procediment ordinari, i es proposarà a les persones interessades una reunió a la qual quedaran degudament convocades.

4. Aquesta reunió, amb la direcció del centre, tindrà com a finalitat l'explicació dels avantatges del procediment que inclou el compromís. En aquesta mateixa reunió, l'alumne o alumna i les famílies o representants legals decidiran l'acceptació o rebuig d'aquest procediment.

5. La falta de compareixença, així com el rebuig d'aquesta possibilitat, suposarà que la tramitació de l'aplicació de la mesura educativa siga realitzada pel procediment ordinari, establert en aquest decret, reprenent-se el còmput dels terminis previstos a partir del punt 8 del procediment ordinari, de l'article di-huit.

En aquest cas, el termini per a la realització d'al·legacions o recusacions començarà des de l'endemà de la celebració de la reunió.

6. La manera de tramitació del procediment conciliat i les instàncies que hi participen seran definides pel centre en les seues corresponents normes de convivència. En qualsevol cas, la mesura aplicada serà més lleu que la que s'haguera establert en el document d'inici del procediment.

7. La tramitació del procediment conciliat requerirà la redacció, per part de la direcció, del consegüent compromís, que haurà de contindre, almenys, l'acceptació d'aquest compromís per l'alumne o alumna i pels seus pares, mares o representants legals, la mesura educativa aplicada i els mitjans per a la seua realització. Aquest compromís serà definit i subscrit en el termini màxim de tres dies lectius comptats a partir de l'endemà al de celebració de la reunió. Aquesta subscripció posarà fi al procediment abreujat.

8. En tot cas, la tramitació pel procediment conciliat haurà de concloure's en un termini màxim de vint dies lectius des de la comunicació de l'inici del procediment. De no ser així, el procediment es considerarà caducat.

9. Si durant la tramitació per aquest procediment es trencara el compromís o es reincidira en la conducta, es continuarà pel procediment ordinari, reprenent-se el còmput dels terminis previstos a partir del punt 8 de l'article di-huit d'aquest decret. En aquest cas, el termini per a al·legacions i recusació començarà des de l'endemà al de produir-se la ruptura del compromís.

Article 23. Arxiu de la documentació i cancel·lació de l'anotació registral

1. La documentació corresponent a la tramitació d'un procediment d'aplicació de mesures d'abordatge educatiu davant la comissió de conductes greument perjudicials per a la convivència d'un alumne o alumna s'arxivarà segons el procediment i suport establert pel centre.

2. Les normes vulnerades i les mesures aplicades constaran en el registre del centre durant el termini de dos anys des del compliment de la mesura corresponent, i es procedirà la seua cancel·lació d'ofici, sempre que durant aquest no s'haguera incorregut de nou en una conducta greument perjudicial.

En cap cas les conductes que hagen sigut objecte de cancel·lació en el corresponent registre seran computades a l'efecte de reincidència.

Capítol V. Gestió de supòsits de violència

L'acció planificada en l'àmbit de la igualtat i la convivència pot prevenir l'aparició de supòsits de violència, situacions que requereixen d'un abordatge sistemàtic i a vegades especialitzat.

Article 24. Organització i intervenció

El Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, que organitza l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià i estableix l'estructura de l'orientació, presenta quatre tipus d'intervenció: a) La docència i la tutoria; b) L'orientació educativa especialitzada integrada en el centre a través dels equips d'orientació educativa i departaments d'orientació educativa i professional; c) Les agrupacions d'orientació de zona; i d) Les unitats especialitzades d'orientació. D'acord amb l'article 12 del mateix decret, aquestes unitats complementen i donen suport a la intervenció que realitzen els equips d'orientació educativa, els departaments d'orientació educativa i professional i les agrupacions d'orientació de zona, en els àmbits d'especialització següents: convivència i conducta; igualtat i diversitat; trastorns de l'espectre de l'autisme (TEA); discapacitats sensorials: auditives i visuals; discapacitat motriu; discapacitat intel·lectual; altes capacitats intel·lectuals; dificultats específiques d'aprenentatge; trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH).

Article 25. Sobre la intervenció

Davant alteracions greus de la conducta i la convivència, violència de gènere, violència per diversitat sexual, familiar o de gènere, quan la situació s'agreuja o sobrepasa la capacitat d'actuació del centre, la direcció del centre amb l'assessorament del professorat d'especialitat d'orientació educativa, haurà de registrar la situació al mòdul PREVI de la plataforma ITACA per informar a la Inspecció educativa.

La Inspecció educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció i si ho estima oportú, sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la Unitat Especialitzada d'Orientació de l'àmbit de convivència i conducta.

Títol II. L'observatori de la igualtat i la convivència

Article 26. Naturalesa i finalitat

1. Com a òrgan col·legiat de deliberació, assessorament i participació, de caràcter consultiu, adscrit a la conselleria amb competències en matèria d'educació, i al servei de la comunitat educativa i la societat valenciana.
2. La finalitat de l'Observatori serà afavorir la igualtat i la convivència escolar, orientar la comunitat educativa, fer propostes, planificar i coordinar les intervencions necessàries per a fomentar la igualtat i promoure la prevenció de la violència i la resolució pacífica de conflictes en l'entorn escolar.

Article 27. Línies d'actuació

Les principals línies d'actuació i funcions seran:

- a) L'estudi sistemàtic de la igualtat i la convivència en els centres educatius.
- b) La promoció de la investigació sobre models de gestió de la igualtat i la convivència que faciliten a la comunitat educativa estratègies per a la prevenció i la resolució pacífica dels conflictes.
- c) La proposta d'accions formatives dirigides a la comunitat educativa, tendents a la prevenció de conflictes i a la resolució d'aquests.
- e) L'anàlisi i, en el seu cas, proposta d'actualització de la normativa existent en matèria d'igualtat i convivència.
- f) L'impuls d'actuacions que possibiliten la millora de la igualtat i la convivència escolar.

g) La coordinació interinstitucional com a manera d'abordar la resolució de problemes des d'una visió holística i coordinada entre les diferents institucions implicades.

Article 28. Composició

El Ple de l'Observatori estarà compostat per:

1. Presidència: titular de la conselleria amb competències en matèria d'educació.
2. Vicepresidència primera: titular de la secretaria autonòmica de la conselleria amb competències en matèria d'Educació.
3. Vicepresidència segona: titular de la direcció general amb competències en matèria d'igualtat i convivència de la conselleria amb competències en matèria d'educació.

4. Vocals:

- El titular de la direcció general competent en matèria de centres docents d'infantil, primària i secundària, públics i concertats.
- Una persona representant de la conselleria competent en matèria de justícia
- Una persona representant de la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència.
- Una persona representant de la conselleria competent en sanitat.
- Una persona representant de la direcció general amb competències en tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a l'àmbit educatiu.
- Una persona representant de la Corporació Valenciana de Mitjans de comunicació.
- Una persona representant de la Inspecció d'Educació, a proposta del titular de la secretaria autonòmica de la conselleria amb competències en matèria d'educació.
- Una persona representant de la Fiscalia de menors, a proposta del responsable d'aquest òrgan.
- Una persona representant dels cossos i forces de seguretat de l'estat, proposats per l'òrgan competent en aquesta matèria.
- Una persona representant de les administracions locals, a proposta de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies

- La persona que presideix el Consell Escolar Valencià.
- Tres membres del Consell Escolar Valencià en representació del professorat, de l'alumnat i de pares i mares de l'alumnat, a proposta de la presidència del Consell Escolar, en funció del seu nivell de representativitat.
- Tres directores o directors de centres educatius d'ensenyaments no universitaris sostinguts amb fons públics, designats la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació.
- Una persona experta de reconegut prestigi en matèria d'igualtat i convivència, designada pel conseller o consellera competent en matèria d'educació.
- Una persona representant d'una entitat sense ànim de lucre dedicada a la protecció de la infància designada la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació.
- Una persona representant d'una entitat sense ànim de lucre, dedicada a la protecció dels menors amb diversitat funcional, designada per la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació.
- Una persona representant d'una entitat representativa dels professionals dels mitjans de comunicació, designada per la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació.
- Qualsevol altra persona que la presidència considere oportú, per raons de competència o expertesa en els temes a tractar.

Article 29. Funcions

Corresponen als vocals les següents funcions:

- a) Assistir a les reunions i participar en els debats, exposant la seua opinió i formulant les propostes que estimen oportunes.
- b) Proposar a la presidència, a través de la secretaria de l'Observatori, la inclusió de punts en l'ordre del dia de les sessions ordinàries i formular precs i preguntes. Quan la proposta d'inclusió en l'ordre del dia siga presentada per, almenys, un terç dels seus membres, el punt serà necessàriament inclòs en l'ordre del dia.

Article 30. Funcionament

1. L'Observatori de la Igualtat i la Convivència es reunirà, almenys, dues vegades a l'any amb caràcter ordinari; o tantes vegades com siga convocat per la presidència, a iniciativa pròpia o, a proposta de, almenys, una tercera part dels vocals. Els vocals rebran amb antelació la convocatòria de les reunions, així com l'ordre del dia.

2. L'Observatori de la Igualtat i la Convivència funcionarà en ple o en comissions de treball, la creació del qual podrà ser acordada per la majoria dels seus membres. En les comissions podran participar membres de l'Observatori i qualsevol persona amb veu però sense vot, prèvia invitació, que per raons de tipus tècnic puga prestar assistència i informació. L'Observatori podrà acordar la creació les comissions de treball que estime oportú.

3. El funcionament de L'Observatori de la Igualtat i la Convivència es regirà pel present Decret, que modifica l'article 4 del Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana, i pel que es disposa en la normativa vigent d'òrgans col·legiats.

Títol III. Dels drets i deures de l'alumnat, les famílies, el professorat i el personal no docent

Capítol I. Marc regulador dels drets i els deures de l'alumnat

1. Correspon a tots els membres de la comunitat educativa responsabilitzar-se de promoure i garantir la convivència positiva en els centres educatius i vetlar per l'acompliment dels seus drets i els seus deures. En aquest sentit:

1. La direcció del centre vetlarà pel desenvolupament dels aprenentatges, l'adquisició de les competències de l'alumnat i la convivència, i procurarà la resolució dels conflictes mitjançant el diàleg, l'acord, les pràctiques restauratives, la mediació o la resolució dels conflictes que hagen determinat i adoptarà les mesures educatives que corresponga per al compliment de la legislació vigent.

2. El Consell escolar i el claustre proposaran mesures i iniciatives que afavorisquen la convivència positiva en el centre i participaran en el seu desenvolupament i seran informats de les mesures educatives adoptades a l'efecte.
3. Els tutors i les tutores garantiran el desenvolupament d'estratègies i activitats per a afavorir la gestió positiva de la convivència. A tal efecte, es coordinaran i col·laboraran amb les famílies o representants legals, a través d'entrevistes, reunions i tots els instruments que es consideren oportuns.
4. El professorat contribuirà perquè les activitats del centre es desenvolupen en un clima de respecte que afavorisca els processos d'ensenyament-aprenentatge. Així mateix, és responsable de les primeres intervencions i aplicarà les mesures educatives oportunes en la resolució de conflictes.
5. L'alumnat actuarà responsablement en l'exercici dels seus drets i el compliment dels seus deures.
6. Els pares i mares o representants legals, com a responsables primers i principals de l'educació dels seus fills i filles, hauran d'adoptar les mesures oportunes en l'àmbit familiar, fomentar el reconeixement de l'autoritat del professorat i col·laborar perquè el procés educatiu es duga a terme de manera adequada, respectant les decisions adoptades pel centre educatiu.
7. La conselleria amb competències en matèria d'Educació garantirà la protecció i l'assistència jurídica, tant als equips directius com al professorat, al personal d'administració i serveis i personal no docent en cas que es produïsqen conflictes en l'exercici de les seues funcions.

Capítol II. Drets i deures de l'alumnat

Article 31. Principis generals dels drets i dels deures de l'alumnat

1. Tot l'alumnat té els mateixos deures i els mateixos drets.

2. Durant la seua escolarització, haurà d'assumir responsablement els seus deures i haurà de conèixer i exercitar els seus drets
3. L'exercici d'un dret, de manera individual o col·lectiva, implica el deure correlatiu dels altres membres de la comunitat educativa.
4. La direcció, el professorat i la resta dels membres de la comunitat educativa han de garantir l'exercici d'aquests drets i deures en el context educatiu.

Article 32. Drets de l'alumnat

1. L'alumnat té dret a rebre una educació integral, basada en el respecte als drets i llibertats fonamentals i en els principis democràtics de la igualtat i la convivència, que es concreta en:

1. Educació en l'exercici del respecte, la igualtat i la llibertat dins dels principis democràtics de convivència, així com en la prevenció de conflictes i la gestió i resolució pacífica d'aquests.
2. Educació en els principis i drets reconeguts en els tractats i les declaracions universals dels Drets Humans, en els valors comuns que constitueixen el substrat de la ciutadania democràtica, així com en el respecte de la dignitat de tota persona, siga quina siga la seua condició.
3. Educació en els valors i principis reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.
4. Educació en els drets i deures que es reconeix a l'alumnat i als altres membres de la comunitat educativa recollits en el present decret i en la legislació vigent.

2. L'alumnat té dret a rebre una educació integral de qualitat i en condicions d'equitat que contribuïska al ple desenvolupament de la seua personalitat, que es concreta en:

- a) Educació en competències clau que permeten el desenvolupament personal i la seua participació social.
- b) Formació amb criteris de qualitat i en condicions d'equitat en les diferents àrees, matèries i àmbits.
- c) Educació adaptada a la diversitat d'interessos formatius i a les capacitats de l'alumnat.

- d) Educació socioemocional que facilite afrontar adequadament les relacions interpersonals.
- e) Formació ètica i moral que estiga d'acord amb les seues pròpies creences i conviccions i en el cas de l'alumnat menor d'edat, amb la de les seues mares i pares, o representants legals, i en qualsevol cas, de conformitat amb la Constitució.
- f) Orientació escolar, personal i professional que permeta la pressa de decisions d'acord amb les seues aptituds, capacitats i interessos.
- g) Formació en el respecte a la pluralitat lingüística i cultural .

3. L'alumnat té dret que es respecte la seua identitat, integritat i dignitat personals, així com la seua llibertat de consciència i les seues conviccions ideològiques, religioses i morals, drets reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans i en la Constitució Espanyola, que es concreta en:

- a) Respecte a la intimitat, la integritat, la dignitat personal, l'orientació sexual , l'expressió de gènere i la identitat de gènere
- b) Respecte a la llibertat de consciència.
- c) Respecte a les conviccions ideològiques, religioses i morals. D'acord amb aquest dret, l'alumnat podrà usar indumentària i els elements característics de la seua ètnia o religió per accedir als centres educatius, sempre que no suposen un problema d'identificació personal o atempten contra la dignitat de les altres persones.
- d) Respecte a la diferència i la diversitat de totes les persones, sense estereotips, biaixos de gènere o altres condicionants externs, incloent-hi la tria de vestuari, d'acord amb la identitat de gènere sentida o les seues preferències personals. En el cas que les normes d'organització i funcionament del centre preveja l'ús de l'uniforme escolar per a l'alumnat, aquest no podrà incloure peces obligatòries diferenciades per sexe que pogueren constituir discriminació i limitació en la lliure elecció del tipus de peces de vestir per a l'alumnat.

- e) Protecció contra tota agressió física, emocional o moral, com les motivades per identitat de gènere, expressió de gènere, orientació sexual, per motius de diversitat funcional, per motius de violència de gènere o supremacisme ètnic o cultural.

4. L'alumnat té dret a ser valorat amb objectivitat, la qual cosa implica:

- a) Ser informats sobre l'evolució del seu propi procés d'aprenentatge, així com de les decisions que s'adopten al respecte.
- b) Poder sol·licitar aclariments i presentar reclamacions sobre les decisions i qualificacions obtingudes, tant en les avaluacions parcials com en les finals, en els termes establerts en normativa vigent.
- c) Que l'avaluació siga útil en la millora del seu procés d'aprenentatge.
- d) Conèixer els aspectes bàsics de l'avaluació dins les programacions didàctiques (criteris d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris de qualificació) i els criteris que s'hagen establert per a la promoció i la permanència.
- e) Conèixer els criteris establerts a les normes d'organització i Funcionament del centre en la pèrdua de l'avaluació continua.
- f) A ser avaluat amb més d'un instrument d'avaluació, reconeixent la diversitat de possibilitats d'expressar en que s'ha après.

5. L'alumnat té dret a participar en la vida del centre, de forma individual i col·lectiva. Aquest dret es concreta en:

- a) La participació de l'alumnat en les estructures participatives constituïdes en cada centre, recollides en les normes d'organització i funcionament del centre, així com en els òrgans de govern, a través dels seus representants i de les associacions de l'alumnat legalment constituïdes i establertes.
- b) L'exercici de la llibertat d'expressió, amb possibilitat de manifestar de manera respectuosa les seues opinions, dins el marc de drets universals, de valors democràtics i del respecte al projecte educatiu. Els centres, en les seues normes de convivència,

regularan la manera i els espais a través de les quals es podrà exercir aquest dret.

- c) L'exercici del dret d'associació i reunió, d'acord amb la legislació vigent.
- d) La participació activa en el model de gestió de la igualtat i la convivència.

6. L'alumnat té dret a la inclusió, la protecció social i a ser format en condicions d'igualtat d'oportunitats. Aquest dret, en l'àmbit educatiu, es concreta en:

- a) Rebre protecció i suport per a compensar desigualtats, manques o desavantatges de tipus personal, familiar, econòmic, social o cultural, amb especial atenció a situacions que impedisquen o dificulten l'accés, la participació, la permanència i l'aprenentatge en el sistema educatiu.
- b) Rebre protecció i els suports necessaris en casos d'infortuni, accident, o per situacions de malaltia greu o prolongada, per a minimitzar l'impacte d'aquesta desescolarització forçada i facilitar-ne el progrés educatiu i personal.
- c) Prestar atenció especial a l'alumnat víctima de violència de gènere o d'assetjament o ciberassetjament.
- d) Rebre protecció en casos d'indici raonable o confirmació de maltractament físic, psicològic o qualsevol tipus de negligència o desprotecció.

7. L'alumnat té dret a la protecció de la salut i a la seua promoció. Aquest dret s'ha de traduir en:

- a) La promoció de l'activitat física i de l'oci saludable, des d'una perspectiva educativa i comunitària.
- b) La promoció d'hàbits alimentaris sans i el gaudi de menús saludables en el cas dels menjadors escolars.
- c) La promoció d'hàbits digitals saludables en Internet i en l'ús i maneig de les tecnologies de la informació, la comunicació i la relació, i de protecció en el món digital.

- d) La promoció d'una educació sexual integral, que permeta viure la pròpia sexualitat de forma positiva.
8. L'alumnat té dret a rebre una educació igualitària, que es concrete en:
- a) El desenvolupament de competències clau per a la consecució de l'autodeterminació personal i la corresponsabilitat de gènere, especialment en relació amb el treball domèstic i la cura de les persones.
 - b) La consideració de la igualtat total entre dones i homes, i el rescat de l'oblit de l'aportació de les dones en les diferents disciplines i la seua contribució, social i històrica, al desenvolupament de la humanitat.
 - c) La utilització d'un llenguatge no sexista i respectuós amb la diversitat.
 - d) La capacitació perquè l'elecció de les opcions acadèmiques, personals i professionals es realitze lliure de condicionaments basats en estereotips associats al gènere.
 - e) La consolidació de maduresa personal, social i moral per a actuar de manera responsable i autònoma en les relacions personals i afectivosexuals, a analitzar críticament la societat i a contribuir a la igualtat real i efectiva entre les persones.

Article 33. Deures de l'alumnat

Són deures bàsics de l'alumnat:

1. Respectar a totes les persones. Aquest deure implica:
 - a) Ser respectuós amb els altres, com a norma fonamental de convivència.
 - b) Respectar la llibertat de consciència, les conviccions ideològiques, religioses i morals que es troben emparades i reconegudes per la Declaració Universal dels Drets Humans, la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea i per la Constitució Espanyola.
 - c) Respectar la identitat de gènere, l'orientació sexual, així com la dignitat personal, la integritat i la intimitat de totes les persones que conformen la

comunitat educativa, evitant qualsevol discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

- d) Rebutjar la violència en totes les seues formes.
- e) Respectar els drets de tots els membres de la comunitat educativa o dels qui hi presten servei, com són els monitors i les monitores del menjador i el personal del transport escolar.

2. Estudiar. Aquest deure implica:

- a) Participar activament en el procés d'aprenentatge per al desenvolupament d'actituds i habilitats i en l'adquisició del coneixement.
- b) Assistir i participar activament en totes les activitats escolars obligatòries.
- c) Ser puntual i respectar els horaris de les activitats del centre, independentment que aquestes es desenvolupen dins o fora de les instal·lacions.
- d) Esforçar-se per aconseguir un desenvolupament ple com a persones.
- e) Exercir hàbits saludables referents al descans, l'alimentació i la higiene.

3. Respectar el professorat, i a tots els professionals que integren l'equip educatiu o que presten els seus serveis en la comunitat educativa. Aquest deure implica:

- a) Respectar la labor del professorat i del personal no docent d'atenció educativa i seguir les indicacions d'altres agents de la comunitat educativa o que presten els seus serveis en aquesta, tant en l'exercici de la seua labor educativa com en el control del compliment de les normes de convivència i de les normes d'organització i funcionament del centre.
- b) Fer els treballs o tasques encomanades pel professorat.
- c) Respectar el projecte educatiu del centre.

4. Practicar la convivència positiva. Aquest deure implica:

- a) Complir les normes d'organització i funcionament i les normes de convivència del centre.
- b) Participar i col·laborar activament i positiva amb la resta dels membres de la comunitat educativa per a afavorir el desenvolupament de totes les activitats educatives.
- c) Participar activament a favor de les persones més vulnerables, dels qui puguen patir assetjament escolar, respectant, defensant i integrant qualsevol possible víctima.

5. Cuidar i utilitzar adequadament les instal·lacions. Aquest deure implica:

- a) Cuidar i respectar les instal·lacions i l'equipament del centre, incloses les del menjador i el transport escolar, els sistemes d'emergència i els diferents materials emprats en l'activitat educativa.
- b) Respectar el medi ambient fent un ús adequat i sostenible de l'aigua i de l'energia.
- c) Respectar l'entorn del centre, mantenint l'ordre i la neteja en jardins, voreres, portals, façanes, parets, etc.

Capítol III . Drets i deures de les famílies de l'alumnat

Article 34. Drets de les famílies

1. Les famílies o representants legals, en relació amb l'educació dels seus fills i filles, o tutelats, tenen els drets reconeguts en l'article 4.1 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació.

2. Tindran els següents drets:

- a) A conèixer el projecte educatiu del centre, així com la resta de plans i protocols educatius, i a ser orientades al respecte.
- b) A participar, en l'elaboració i revisió de les normes que regulen l'organització, la igualtat i la convivència en el centre, en els termes establits en la normativa vigent.

- c) A participar en l'organització, el funcionament, el govern i l'avaluació del centre educatiu, en els termes establerts en la normativa vigent.
- d) A ser respectats per la resta de la comunitat educativa i que es respecten les seues conviccions ideològiques, polítiques, religioses i morals.
- e) A participar en els òrgans i estructures establides en la normativa vigent, i en aquelles altres habilitades en cada centre, que tinguen atribucions en l'àmbit de la gestió de la convivència.
- f) A ser informats sobre totes aquelles decisions relacionades amb la convivència escolar que afecten els seus fills, així com a presentar reclamacions conforme a la normativa vigent.
- g) A col·laborar amb els centres educatius en la prevenció i l'abordatge de les conductes contràries a les normes de convivència.
- h) A col·laborar en la proposta de mesures i iniciatives que afavorisquen la convivència escolar.
- i) A ser escoltats en els procediments oberts, relatius a alteracions greus de la convivència.
- j) A associar-se lliurement.
- k) A ser escoltats en aquelles decisions que afecten l'orientació i el progrés acadèmic de les seues filles i fills, o tutelats.
- l) A la intimitat i confidencialitat en el tractament de la informació que afecta els seus filles i fills o tutelats o al nucli familiar.

Article 35. Deures de les famílies

1. Les famílies o representants legals, com a primers i principals responsables de l'educació dels seus fills i filles o tutelats, tenen les obligacions establertes en l'article 4.2 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 juliol, reguladora del Dret a l'Educació.

2. D'acord amb això, correspon als pares, mares representants legals, a adoptar les mesures oportunes, sol·licitar l'ajuda corresponent i col·laborar amb el centre perquè el procés educatiu es duga a terme de manera adequada.

Es concreta en els següents deures:

- a) Conèixer i donar suport a l'evolució del procés educatiu dels fills, filles o tutelats, en col·laboració amb el professorat.
- b) Fomentar el respecte per tots els components de la comunitat educativa.
- c) Mantindre i afavorir una comunicació contínua i fluida amb el professorat i el centre.
- d) Adoptar les mesures, recursos i condicions necessàries que garantisquen l'assistència, l'estudi i la participació dels seus fills i filles, o tutelats, a l'aula i al centre.
- e) Col·laborar amb els centres educatius i el professorat en tots aquells aspectes relacionats amb la convivència escolar i contribuir-ne a la millora.
- f) Respectar la llibertat de consciència i les conviccions ideològiques, polítiques, religioses i morals, així com la dignitat, la integritat i la intimitat dels membres de la comunitat educativa.
- g) Participar en la reflexió i la redacció de les normes de convivència del centre i respectar aquestes normes.
- h) Conèixer el projecte educatiu del centre, així com les normes de convivència i les normes d'organització i funcionament.
- i) Respectar i fer respectar l'autoritat i les orientacions del professorat en l'exercici de les seues competències.
- j) Participar de manera activa en els acords o compromisos particulars establerts entre el tutor o la tutora, una alumne o alumna i la seua família, com a mecanisme de resolució d'un conflicte.
- k) Fomentar una actitud responsable en l'ús de les tecnologies de les relacions, la informació i la comunicació, inclòs l'ús dels telèfons mòbils i altres dispositius electrònics, prestant especial atenció a mesures de prevenció del ciberassetjament.
- l) Participar en les actuacions previstes per al seguiment i avaluació de la convivència en el centre.

Capítol IV. Drets i deures del professorat

Article 36. Drets del professorat

El professorat té els següents drets:

1. A ser respectat, a rebre un tracte adequat i a ser valorat per la comunitat educativa, i per la societat en general, en l'exercici de les seues funcions.
2. Que es respecten les seues indicacions en el compliment de les normes establertes en el centre educatiu i en l'entorn escolar.
3. A mantindre la comunicació i la col·laboració necessària amb les famílies i membres de la comunitat educativa.
6. A l'autonomia pedagògica i en la presa de decisions relatives a l'aplicació de les normes de convivència.
7. A desenvolupar la funció docent en un ambient educatiu on es respecten els seus drets i la seua integritat física i moral.
8. A rebre formació permanent en matèria d'atenció a la diversitat, la convivència escolar i sobre estratègies de gestió de la convivència.
9. A participar en els òrgans i estructures que tinguen atribuïdes competències en l'àmbit de la convivència escolar.
10. A expressar lliurement la seua opinió.
11. A exercir el dret d'associació i reunió, d'acord amb la legislació vigent.
12. A la defensa jurídica en els procediments que pogueren derivar-se de l'exercici legítim de les seues funcions, en els termes establits en la normativa vigent.

Article 37. Deures del professorat

El professorat té els següents deures:

1. Proporcionar a l'alumnat un ensenyament de qualitat, igualitari, equitatiu i afectuós, respectar la seua diversitat i fomentar un bon clima de participació i convivència.
2. Informar l'alumnat i les famílies o tutors i tutores legals sobre els continguts, procediments, instruments i criteris d'avaluació.

3. Actualitzar-se de forma continuada sobre atenció a la diversitat, convivència escolar, i gestió de la igualtat i la convivència.
4. Respectar la llibertat de consciència, la identitat de gènere, l'orientació sexual i les conviccions religioses i morals, així com la dignitat, integritat i intimitat de tots els membres de la comunitat educativa.
5. Participar en l'elaboració de les normes d'organització i funcionament del centre.
6. Fomentar un clima positiu de convivència en el centre i a l'aula, i durant les activitats complementàries i extraescolars-
7. Col·laborar en la prevenció, detecció, intervenció i gestió de la igualtat i la convivència, i aplicar les mesures d'abordatge educatiu necessàries, d'acord amb el que es disposa en aquest Decret.
8. Comunicar a la direcció del centre educatiu les situacions que perjudiquen greument la convivència perquè es puguin prendre les mesures oportunes, guardant reserva, confidencialitat i sigil professional sobre la informació i circumstàncies personals i familiars de l'alumnat, conforme a la normativa vigent, i sense perjudici de prestar l'atenció immediata que precisen.
9. Informar les famílies de les qüestions dels incompliments de les normes de convivència per part dels seus fills, filles o tutelats, i de les mesures d'abordatge educatiu adoptades.
10. Controlar les faltes d'assistència i els retards, i comunicar-les a les famílies o representants legals.

Capítol V. Drets i deures del personal no docent

Article 38. Drets del personal no docent

1. A ser respectats, rebre un tracte adequat i ser valorats per la comunitat educativa, i per la societat en general, en l'exercici de les seues funcions.
2. A contribuir a la consecució dels objectius educatius del centre i, especialment, en els relatius a la convivència.
3. A participar en els òrgans col·legiats amb atribucions en l'àmbit de la convivència, en els termes que determine la normativa vigent.

Article 39. Deures del personal no docent

1. Conèixer i participar en l'elaboració de les normes d'organització i funcionament del centre.
2. Col·laborar amb el centre per a establir un bon clima de convivència, així com vetllar, en l'àmbit de les seues funcions, pel compliment de les normes de convivència.
3. Respectar la llibertat de consciència, les conviccions religioses i morals, la dignitat, la integritat i la intimitat de tots els membres de la comunitat educativa.
4. Comunicar a la direcció d'estudis les incidències suposen una alteració greu de la convivència.
6. En el cas del personal d'administració, col·laborar en la custòdia de la documentació administrativa relacionada amb la convivència escolar, així com guardar reserva i confidencialitat respecte a les actuacions de les quals tingueren coneixement.
7. El personal de serveis i altres professionals que proporcionen atenció educativa a l'alumnat hauran de guardar sigil i confidencialitat respecte a les actuacions relacionades amb aquest àmbit de les quals tingueren coneixement.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera.

Mentre no es desplegue normativament aquest decret, continua vigent allò establert en l'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, que regula els plans de convivència i els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.